

Kommunledningsförvaltningen
Anders Netin

2023-09-06

Dnr KS 2023-655

Kommunstyrelsen

Promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17), yttrande till Justitiedepartementet

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

Ärende

Linköpings kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17).

I promemorian lämnas förslag om att en ny reglering om vistelseförbud ska införas i en ny lag om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser. Vistelseförbudet föreslås vara straffsanktionerat och förväntas leda till ökad trygghet för allmänheten och bidra till att försvåra nyrekryteringen av unga till kriminella nätverk. Samtidigt bedöms även tryggheten komma att öka även för den person som får vistelseförbud. Polismyndigheten föreslås skriftligen kunna anmäla en fråga om vistelseförbud till åklagaren i den ort där förbudet avses bli tillämpat och åklagaren prövar frågan om vistelseförbud.

Förslaget innebär bl.a. att enskilda personer med kopplingar till kriminella nätverk ska kunna förbjudas att vistas på en plats där de har skapat otrygghet. Syftet är att bidra till att de mest brottsaktiva kan hållas borta från utsatta platser, att lugna ner pågående konflikter och öka tryggheten i ett område eller på en viss plats.

Ett vistelseförbud föreslås vara tidsbegränsat och kan enligt förslaget inte komma ifråga för personer under 15 år. Socialnämnden ska på begäran av åklagaren eller Polismyndigheten lämna yttrande i fråga om den person mot vilket förbudet avses gälla.

Förslaget bedöms innebära ett ökat resursbehov hos Polismyndigheten och rättsväsendet och i fråga om begäran om yttrande från socialnämnden kan det i någon omfattning även påverka nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade enligt 2023-05-30, § 187 att bifalla den motion i vilken det föreslogs att överlämna en hemställan till regeringen om att Linköpings kommun ska bli pilotkommun för vistelseförbud. Detta innebär att Linköpings kommun genom beslut i kommunfullmäktige redan har uttryckt en positiv inställning till vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser enligt vad som beskrivs i promemorian från Justitiedepartementet.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen lämna yttrande enligt presenterat förslag.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17), yttrande till Justitiedepartementet, 2023-09-06
Bilaga - Yttrande

Bakgrund

I en motion (Dnr KS 2022–176) daterad den 1 mars 2022 föreslog ledamöter för Sverigedemokraterna att Linköpings kommun skulle skicka en hemställan till regeringen som syftar till att påtala de fördelar som vistelseförbud skulle innebära för kommunen samt att regeringen snarast möjligt ska införa möjligheten att döma ut vistelseförbud som straff. I motionen föreslogs att Linköpings kommun ska bli pilotkommun för vistelseförbud.

I motionen framhölls att kommunen varken har verktyg eller resurser att hantera gängkriminaliteten. Kommunen kan arbeta förebyggande och arbeta för att förhindra rekrytering till kriminell verksamhet eller kriminella grupper samt erbjuda avhopparverksamhet. I övrigt är det i första hand ett statligt och polisärt ansvar.

Kommunfullmäktige beslutade enligt 2023-05-30, § 187 att bifalla motionen och kommunstyrelsens ordförande fick i uppdrag att överlämna hemställan till regeringen om att Linköpings kommun ska bli pilotkommun för vistelseförbud.

Den nu föreliggande promemorian (Ds 2023:17) innehåller förslag om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser. I promemorian lämnas förslag på en ny reglering om vistelseförbud. Syftet är att stärka bekämpningen av brott och brottslig verksamhet som utövas av kriminella nätverk i det offentliga rummet. Bestämmelsen föreslås införas i en ny lag om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser. Denna lag tar sikte dels på nätverkens våldsamma uppgörelser, dels på annan brottslighet som skapar otrygghet hos allmänheten. Vistelseförbudet föreslås vara straffsanktionerat. Förslaget förväntas enligt promemorian leda till ökad trygghet för allmänheten.

Vistelseförbud får enligt lagförslaget inte omfatta personer under femton år och ska vara tidsbegränsat till högst ett år, men kan förlängas.

En fråga om vistelseförbud ska enligt förslaget prövas av allmän åklagare efter att Polismyndigheten inlämnat en skriftlig anmälan. Om anmälan gäller en minderårig ska Polismyndigheten genast underrätta socialnämnden om anmälan. Socialnämnden ska enligt förslaget på begäran av åklagare eller Polismyndigheten lämna yttrande i ärendet. Tingsrätten ska pröva åklagarens beslut om vistelseförbud om beslutet har gått den enskilde/berörd person emot och denne begär prövning av beslutet hos tingsrätten.

Den som bryter mot ett vistelseförbud ska enligt förslaget dömas för överträdelse av vistelseförbud till fängelse i högst ett år, i ringa fall till böter. Om ett vistelseförbud har förenats med villkor om elektronisk övervakning och den enskilde uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet hindrar att den elektroniska övervakningen kommer till stånd eller kan fortgå, ska den

enskilde enligt förslaget dömas för hindrande av elektronisk övervakning till böter eller fängelse i högst ett år.

Förslaget innebär även också vissa mindre ändringar i lagen (1998:620) om belastningsregister och lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Den nya lagen och ändringar i befintlig lagstiftning ska enligt förslaget träda i kraft den 1 juli 2024.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser, men i någon omfattning ökade arbetsuppgifter i form av yttranden från socialnämnden.

Kommunala mål

Ett attraktivt och tryggt Linköping

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

I promemorian beskrivs att "våldsbrottsligheten i form av skjutningar och sprängningar, men också annan brottslighet såsom narkotikabrottslighet, skapar stor otrygghet utanför den kriminella miljön. Det gäller framför allt i utsatta områden där den grova brottsligheten ökar. Enligt Brå är känslan av otrygghet generellt sett större bland boende i socialt utsatta områden jämfört med boende i övriga urbana områden. Särskilt stor är skillnaden vad gäller kvinnor i socialt utsatta områden. Otryggheten bland kvinnor är i vissa fall markant större i jämförelse med män i socialt utsatta områden, liksom i jämförelse med både kvinnor och män i övriga urbana områden". Med hänvisning till detta kan ett vistelseförbud påverka tryggheten i berörda områden positivt.

Samråd

Samråd har hållits med Juridikenheten och med Social- och omsorgsförvaltningen som inte har något att erinra mot förslaget.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Justitiedepartementet
Social- och omsorgsförvaltningen

Kommunstyrelsen

2023-10-17

Dnr KS 2023-655

Justitiedepartementet
Enheten för lagstiftning om allmän ordning och
säkerhet
ju.remissvar@regeringskansliet.se,
ju.L4@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17), Ju2023/01567)

Linköpings kommun är positiv till förslaget om en ny reglering om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser.

Linköpings kommunfullmäktige har också 2023-05-30, § 187 tagit ställning i frågan genom att kommunstyrelsens ordförande har fått i uppdrag att överlämna en hemställan till regeringen angående att Linköpings kommun vill bli pilotkommun för införande av vistelseförbud.

För Linköpings kommun

Kristina Edlund
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till:

§ 294 Promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17), yttrande till Justitiedepartementet

Dnr KS 2023-655

Kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

Reservationer

Sofia Frithioff (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med förslag till yttrande.

Deltar ej i beslut

Lars Vikinge (C) deltar inte i beslutet.

Ärende

Linköpings kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17).

I promemorian lämnas förslag om att en ny reglering om vistelseförbud ska införas i en ny lag om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser. Vistelseförbudet föreslås vara straffsanktionerat och förväntas leda till ökad trygghet för allmänheten och bidra till att försvåra nyrekryteringen av unga till kriminella nätverk. Samtidigt bedöms även tryggheten komma att öka även för den person som får vistelseförbud. Polismyndigheten föreslås skriftligen kunna anmäla en fråga om vistelseförbud till åklagaren i den ort där förbudet avses bli tillämpat och åklagaren prövar frågan om vistelseförbud.

Förslaget innebär bl.a. att enskilda personer med kopplingar till kriminella nätverk ska kunna förbjudas att vistas på en plats där de har skapat otrygghet. Syftet är att bidra till att de mest brottsaktiva kan hållas borta från utsatta platser, att lugna ner pågående konflikter och öka tryggheten i ett område eller på en viss plats.

Ett vistelseförbud föreslås vara tidsbegränsat och kan enligt förslaget inte komma ifråga för personer under 15 år. Socialnämnden ska på begäran av åklagaren eller Polismyndigheten lämna yttrande i fråga om den person mot vilket förbudet avses gälla.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	

Kommunstyrelsen

2023-10-17

Förslaget bedöms innebära ett ökat resursbehov hos Polismyndigheten och rättsväsendet och i fråga om begäran om yttrande från socialnämnden kan det i någon omfattning även påverka nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade enligt 2023-05-30, § 187 att bifalla den motion i vilken det föreslogs att överlämna en hemställan till regeringen om att Linköpings kommun ska bli pilotkommun för vistelseförbud. Detta innebär att Linköpings kommun genom beslut i kommunfullmäktige redan har uttryckt en positiv inställning till vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser enligt vad som beskrivs i promemorian från Justitiedepartementet.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen lämna yttrande enligt presenterat förslag.

Yrkanden

Sofia Frithioff (V) yrkar att Linköpings kommun lämnar yttrande enligt följande:

"Linköpings kommun ser behovet av att stoppa gängkriminaliteten och dess grova våld. Det är ett akut behov. Därför förtjänar också frågan mycket mer långtgående förslag för att bryta utvecklingen än det här förslaget.

Sverige har en lång tradition av att arbeta framgångsrikt med förebyggande arbete och kriminalvård istället för hårda repressiva åtgärder med hög återfallsrisk. Sedan många år har nedmonteringen av välfärdssamhället öppnat upp för gängkriminella att bre ut sig i områden som samhället lämnat utanför. Det är en konsekvens av det nyliberala politiska ideal som nuvarande och tidigare regeringar drivit på under decennier.

Införande av vistelseförbud enligt förslaget från Justitiedepartementet skulle få betydande negativa konsekvenser för vår kommun och vår kommuns invånare. Förslaget skulle i realiteten ha en begränsad effekt på det lagstiftningen avser att komma åt.

För Linköpings kommun finns det betydande risker att ett införande av detta förslag till lagstiftning skulle öka gängens rekrytering av barn till grov brottslighet, öka på ett skuggsamhälle och helt förändra förebyggande arbete till repressiva kortsiktiga åtgärder.

Linköpings kommun är negativ till förslaget om en ny reglering om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser."

Chris Dahlgvist (SD), Niklas Borg (M) och Kristina Edlund (S) yrkar bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	

Kommunstyrelsen

2023-10-17

Beslutsordning

Ordförande ställer proposition på Chris Dahlvists (SD) med fleras yrkande om bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut mot Sofia Frithioffs (V) yrkande om förslag till yttrande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Chris Dahlvists (SD) med fleras yrkande om bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

Protokollsanteckningar

Chris Dahlvist (SD) lämnar följande protokollsanteckning:

"Sverigedemokraterna lämnades in en motion 1 mars 2022 om att Linköpings kommun ska begära att få bli pilotkommun i frågan om vistelseförbud, motionen fick ett år senare bifall i kommunfullmäktige. Genom beslutet i kommunfullmäktige ska kommunen ha en positiv inställning till vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser enligt vad som beskrivs i promemorian från Justitiedepartementet. Vilket i förlängningen kommer vara ett bra verktyg för att bryta den svåra problematiken kopplat till gängkriminaliteten i vår kommun. Sverigedemokraterna är glada för att vårt förslag får gehör och att det nu kan bli verklighet för att förbättra tryggheten och således vardagen för våra medborgare i kommunen."

Lars Vikinge (C) lämnar följande protokollsanteckning:

"Centerpartiet är positiva till att ett vistelseförbud används som frivårdspåföljd vid brott. Vistelseförbud är således en fråga för domstolsväsendet, kriminalvården och polisen.

I dansk och norsk lagstiftning gällande vistelseförbud är riskbedömning av en enskilds persons benägenhet att begå brott i centrum. I den nu aktuella promemorian från det svenska justitiedepartementet ligger fokus litet mer på gruppstillhörighet och gruppens benägenhet att begå brott. I detta finns en principiell problematik.

Centerpartiet väljer därför att avstå från att delta i beslutet att yttrandet lämnas enligt kommunförvaltningens förslag till beslut."

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17), yttrande till Justitiedepartementet, 2023-09-06
Bilaga - Yttrande

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	

Kommunstyrelsen

2023-10-17

Beslutet skickas till:
Justitiedepartementet
Social- och omsorgsförvaltningen

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	